

17.30 Péntek (október 7.)DUNA II. Autonómia

Szolgabarát

magyar dokumentumfilm, 53 perc, 2009

rendező: Mohi Sándor

operatőr: Mohi Sándor

Találkozások Ferencz Ervin erdélyi ferences szerzetessel

Ferencz Ervin ferences szerzetes, a gyergyószárhegyi ferences kolostor házfőnöke. 1920. május 10-én született. Márton Áron püspök szentelte pappá 1943-ban, a következő szavakkal: "Vértanúkká szentellek titeket!" Papi hivatását 16 helyen gyakorolta. Háromszor tartóztatták le a Szekuritáté emberei, kétszer ítélték halálra, majd az ítéletet életfogytiglani börtönre változtatták. Összesen 13 évet ült Románia börtöneiben. Életútjának elismeréseként 2006. október 23-án a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjével tüntették ki. A 90 évét meghazudtoló szellemi és fizikai frissességgel bíró szerzetes atya hétköznapijaiba, gondolataiba enged bepillantani a film.

**Beszélgetés Ferencz Ervin atyával, a gyergyószárhegyi ferences kolostor szerzetesével
(Krónika, 2006. nov. 3.)**

– *Hogyan lett Ervin atya pap?*

– Fenegyerek voltam, azt hitte mindenki, hogy a bátyámból lesz pap, belőlem pedig csavargó. Egyszer öten összeálltunk s elmentünk gyümölcsöt, vackort lopni. Gyergyóban máshol nemigen volt gyümölcs, csak a barátoknál. Elmentünk hát a barátok kertjébe. Az egyik fiú őrt állt, vigyázott, nehogy jöjjön valaki, a másiknak intenie kellett, a harmadiknak füttyentenie, a negyedik szedte a fa alatt lévő vackort. Én pedig felmáztam a fára. Remekül megszerveztünk mindent. Ám aki őrt állt, nem vette észre, hogy jön a barát. Mire felocsúdtam, mindenki elfutott, egyedül maradtam a fán.

„Sok csodát láttam, tapasztaltam”

– Gyere csak le, jómadár! Gyere csak le, jómadár! – kiáltott a ferences. Én azonban azt kerestem, melyik oldalon szökjem le, hogyan szabaduljak meg. Végül is elszaladtam, de a kalapom ott maradt. Amint hazaértem, apám máris kereste a kalapomat: – Hol az új kalapod? – Nem tudom, elvesztettem. – Hol vesztetted el? – Hát a barátoknál. Elvette a barát. – Na gyere fiam, adok én a barátnak. Remegve mentem apámmal. Kérdésére, hogy hol van a gyermek sapkája, Lázár testvér mindent elmesélt. Erre apámtól kaptam két nagy pofont, de akkorát, hogy majd elestem. Mire azt mondta a barát: – Dénes bácsi, ebből a gyermekből még lesz „valami”! Holnap küldje el a nagyanjával a templomba. Nagyanám mindennap járt a templomba. Így másnap valóban vele mentem. Lázár testvér pedig azzal fogadott: – Menj az oltárhoz, de nehogy a pap helyére állj! Attól kezdve főministráns lettem, a templomnál maradtam, s „odaragadtam” a barátokhoz. Ez a gyermekkorom, s a papi hivatásom háttere. A Jóisten a rosszból is valami jót hoz ki. Ettől kezdve a ferences barátok neveltek.

– *Hány éve áll Ervin atya a ferencesek szolgálatában?*

– 75 éve vagyok a barátok pártfogása alatt. Épp 70 éve öltöttem magamra a csuhát.

– *Miért került börtönbe?*

– Jaj, Istenem, addig még sok minden történt. Háromszor kerültem börtönbe, 1944-ben először.

– *Miért?*

– Mert Mihály király kapitánya voltam, s tábori lelkeszként én eskettem fel a háborúba vonuló katonákat. Egy héttel a román kiugrás után letartóztattak. Egy évig kényszerlakhelyre kerültem, majd megkezdődött a kommunista világ. 1949-ben kellett volna doktorálnom. Ám feltételül szabták, hogy vessem le a csuhát. Ezért inkább otthagytam a doktorátust, de egy év múlva így is le kellett vetnem a csuhát, mert kezdődtek az üldözések. 1951. augusztus 20-án, Szent István napján hurcolták el a szerzeteseket a máriaradnai kolostorba, ahonnan rendtársaimat egy év után Erdélyben három helyre osztották: Esztelnekre, Désre és Körösbányára. Engem otthagytak Máriaradnán harangozónak és kántornak. Ketten maradtunk ott egy komoly rendtársammal, hat esztendeig. Eközben ismerkedtem meg Szoboszlai Aladárral, a későbbi

1957-es kirakatper fővádlottjával. Engem is a Szoboszlai-ügyben tartóztattak le. Halálra ítélték, majd ezt változtatták át életfogytiglani kényszermunkára.

– *Hogyan telt az idő a börtönben?*

– Sokat imádkoztunk, és nyelveket tanultunk. Magam a latint tanítottam, gróf Kun Zsiga a németet, Schell báró a franciát, Ghica herceg szintén franciát és angolt. Hat nyelven ment a társalgás, két püspök társaságában. Ők gondoskodtak a lelki üdvösségünkről. Egy börtönben ültem a későbbi református püspökkel, Csiha Kálmánnal és Mózes Árpád későbbi kolozsvári evangélikus püspökkel, aki a kényszermunka csoportfőnöke volt. Tehát előkelő társaságban teltek-múltak napjaink.

– *Amikor kikerült a börtönből, hogyan folytathatta pályafutását? Gondolom, eltiltották a papi pályától...*

– Az elbocsátási cédulám Radnára, a régi lakhelyemre szólt, de szabadulásomkor behívtak a Szekuritátéra, és megmondták: nem mehetek vissza a kolostorba, hanem fogadjam el a világi állást, amit ők adnak. Körülbelül az átlag tanári fizetés ötszörösét ajánlották fel, de természetesen nekem már kifinomodott a szimatom, ezért köszönettel visszautasítottam ajánlatukat. Fél évig jártam az országot, de nem kaptam sehol lehetőséget a papi munka folytatására. Bolyongtam ide-oda, rózsafüzérekötéssel foglalkoztam. Végül mégis a temesvári egyházmegye legeldugottabb falujában – közvetlenül a határ mellett, Battonyától három kilométerre – kaptam egy szegény plébániát. Életem legboldogabb időszakát töltöttem ott 12 esztendeig. Három templomot megjavítottam, a parókiát újraépíttettem. Majd felkerültem Kolozsvárra, ahol nem tudtam befogni a számat, ideológiai előadásokat tartottam minden kedden. Ezt hamarosan megelégtették, és rózsafüzérgyártás címén ismét elítélték 1980-ban. Tessék elképzelni: öt magyar bírót állítottak velem szembe, az államügyész az öcsém osztálytársa volt. A bírák megmondták, hogy ennyi és ennyi időre kell elítélniük. Ez utasítás. Újra bekerültem a börtönbe, most a bukarestibe. Egy évig gyomroztak. Ott aztán imádkoztam Szent Antalhoz, mert azzal is vádoltak, hogy a Szabad Európa Rádiót Kolozsvárról tudósítottam minden este.

– *Igaz volt ez a vád?*

– Amikor ezzel vádoltak, azt mondtam nekik: nekem van annyi eszem, hogy ha akarom, tudósíthattam volna a SZER-t, hisz beülök a kocsiba, három percet beszélek az erdőben, s mire önök „háromszögesítenek”, addigra már túl vagyok mindenben. Álmélkodásukra elmondtam nekik az összes kémszakkifejezést, mire tátva maradt a szájuk. Majd így folytattam: de maguk jobban félnek a Szentírástól, mint az atombombától. Később a dési tevékenységemkor olyan speciális mikrofont szereltek be a szobámba, hogy amikor megtörtént 1989-ben az „átállás”, még a katonaság szakemberei sem kapták meg a szerkentyűt, egészen speciális japán műszer volt.

– *Mindig, mindent lehallgattak?*

– Igen, de ezt tudtam. Azon a címen szerelték fel a telefont a lehallgatóval együtt, hogyha netalán valaki megtámadna, tudjam hívni a rendőrséget. Tény, hogy ott éltem meg a változást.

– *S ez hogy történt?*

– Segesvárról hazaérve hallottam, hogy épp harangoznak a templomunkban. Bőjte Csaba káplánom harangozott, titkos ferences novíciusként. Aznap először vette föl a barna csuhát, előtte fekete reverendában járt. Egyedül beállt a munkások, a tüntetők közé és velük együtt harsogta, hogy „Le Ceau^oescuval”! A forradalmi hangulatban feltölték a városháza balkonjára, hogy mondjon valamit. Mire ő azt mondta: Mondjuk el a Miatyánkot! A rendőrség jelenlétében térdre ereszkedett mindenki és elmondták románul a Miatyánkot. Majd – tessék elképzelni –

elmondták magyarul is az imádságot Désen.

– *Összesen hány évet ült börtönben?*

– 13 évet állapítottak meg. Egyvégtében hét esztendő töltem, az életfogytiglani elítélésemkor, mely 1964-ben fejeződött be, amikor hivatalosan, Nixon közbelépésére szabadultunk. Azután politikai elítéltként ültem Bukarestben, amikor azt hazudták, hogy nincs politikai elítelt az országban. Épp csak a Szekuritáté börtöne volt tele velünk.

– *Hogy lehet, hogy Ervin atya a sok nehézség közepette megőrizte humorát?*

– A hit és a remény segített.

– *Ki szentelte önt pappá?*

– Azzal büszkélkedem, hogy a boldog emlékezetű Márton Áron püspök szentelt pappá. Vértanúkká szentellek titeket! – mondta 1943-ban. Tudatta velünk, hogy nehéz, súlyos jövő vár reánk. Ő maga is tudta, mennyire súlyos jövő vár rá is. Vele kapcsolatban elmondok egy érdekes esetet: 1950-ben zetelaki pap voltam, az ottani plébánost elvitték a Szekuritátéra, minket pedig kizsuppoltak Udvarhelyről, ahol a kollégium prefektusa voltam. Majd megszüntették a kollégiumot, és kitettek Antal atyával falura, ott volt vagy 22 tanító, ketten voltunk barátok. Az újságok állandóan szidalmaztak, és azt írták, hogy mi a 22 tanító munkáját keresztülhúzzuk. Amikor elmentünk a csíksomlyói búcsúba 1949-ben, s megkérdezte tőlünk Márton Áron, hogy milyen eredményeink vannak, megmutattam neki az újságot, melyben „gazember barátokként” írtak rólunk. Erre ő kihúzta a zárda fiókját, elővett egy másik újságot, amelyben őt „rablólovagként” címezve támadták. „Fiaim, nem vagytok rossz társaságban!” – mondta. Ezt a biztatását soha nem felejttem el.

– *Szenvedésben és lelkiekben is gazdag Ervin atya élete...*

– Belső lelki dolgok is történtek velem, amiről nehéz beszélni. Sok csodát láttam, hallottam, tapasztaltam.

– *Tervei vannak?*

– Szeretném, ha Csaba atyával együtt fel tudnánk építeni azt a kollégiumot, melyet hosszú évek alatt visszapereltünk Gyergyószárhegyen.

• Frigyesy Ágnes

Ferencz Ervin

Ferences szerzetes, a gyergyószárhegyi ferences kolostor házfőnöke. 1920 május 10-én született. Márton Áron püspök szentelte pappá 1943-ban, a következő szavakkal: „*Vértanúkká szentellek titeket!*”

Papi hivatását 16 helyen gyakorolta. Háromszor tartóztatták le a Szekuritáté emberei, kétszer ítélték halálra, majd az ítéletet életfogytiglani börtönre változtatták. Összesen 13 évet ült Románia börtöneiben. Életútjának elismeréseként október 23-án a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjével tüntették ki.

forrás: Krónika

<http://www.ofm.ro/node/21>

Ferencz Béla - Ervin atya

v, 2006-07-23 10:32

A szárhegyi kolostorban vagyunk. Itt születtem a faluban, és kilenc évvel ezelőtt jöttem haza. Nyugdíjba küldöttek, de úgy éreztem, hogy kötelességeim vannak a szárhegyi ferences kolostorral és szülőfalummal szemben. Komoly, súlyos kötelezettségeim, mert a ferences rend volt az, amely embert faragott belőlem.

- Édesapja mivel foglalkozott? - Földműves családból származom, amolyan közepes birtokos családból. Édesanyámnak tíz gyermeke volt, hatan kicsi korukban meghaltak, négyen felnőttünk, de a háború elvitte a többi testvéremet, egyedül én maradtam. 1920-ban születtem, tízéves koromban kerültem Marosvásárhelyre a Római Katolikus Főgimnáziumba. Már akkor elhatároztam, hogy Szent Ferenc gyermekei közé lépek. Pontosan hetven évvel ezelőtt öltöztettek be ebbe a csuhába Csíksomlyón. - Hány helyen szolgált életében? - Összesen huszonegy helyen. Szoktam is büszkélkedni azzal, hogy ha a Ferences Rendtartománynak valahol elszakadt a nadrágja a fenekén, mindig engem küldtek oda foltnak. Első állomáshelyem Fogaras volt, ahol segédlelkész voltam. Akkor már indult az új világ, törvénybe hozták, hogy papok nem lehetnek iskolaigazgatók. Ezért elküldtek, hogy tanítói képzést szerezzek, de alig kerültem vissza, már Kolozsvárra rendelték, hogy a Bolyai Egyetemen elvégezzem a klasszika filológiát. Onnan egyenesen irányítottak a székelyudvarhelyi szerafikumba 1947-ben, ahol a tanulmányi felügyelői feladatot kellett ellátnom. Annak az évnek utolsó napján a román királyt elűzték, és megindult a papok elleni hajsza. Többek közt menekülnie kellett a híres költőnek, Pap Asztriknak is, engem tettek a helyére, hogy átvegyem a kispapok vezetését. Közben az udvarhelyi teológián is tanítottam. 1948-ban vagyunk ekkor. Van a rendnek hat kitűnően képzett tanára. Gondoltuk, megszerezzük az udvarhelyi szerafikumot belső tanításra - nyilvános tanítási joga tudniillik nem volt. Ketten az igazgatóval lementünk Bukarestbe, a minisztériumba, ahol megígérték augusztus 2-án, hogy másnap megadják a nyilvánossági jogot. Másnap államosították az egyházi iskolákat. Nem akartunk hinni a fülünknek. Mire hazaértünk, már kipakoltak az intézetből, ahol igazgató voltam, és attól kezdve üldöztetés üldöztetést követett. - Hová került? - Még abban az esztendőben ki kellett segítenünk egy társammal kettesben egy nagy faluban, ahol nem volt lelkipásztor. Zetelakának hívják azt a falut, közel Székelyudvarhelyhez. Elég kellemetlen volt az ottani pályafutásunk, mert az újságok állandóan rólunk írtak, tudniillik nem bírtak velünk a hatóságok. Mikor 1949-ben elmentünk az utolsó nagy

csíksomlyói búcsúba, kérdezi a püspök, hogy na, mit csináltak Zetelakán, mi az eredmény. Mutatom az újságcikket A gazember két barát címmel. Elkacagja magát Márton Áron, kihúzza a fiókját, és elővesz egy másik cikket, aminek a címe A rablólovag Márton Áron. Csak annyit tett hozzá, nem a legrosszabb társaságban vagytok, fiaim. Azt a jelenetet soha nem felejttem el, ilyen kitüntetés csak egyszer ért még életemben. Már ott a búcsúban le akarták őt tartóztatni, csak nem értek hozzá. Azonban pár nap múlva hívták Bukarestbe, hogy odaúton elfoghassák. Gyulafehérvár és Tövis között elállták az útját, kirángatták a kocsiból, és ezzel megkezdődött az ő kálváriája is. Halálra ítélték, majd életfogytiglanra változtatták az ítéletet, s mi maradtunk püspök nélkül. - Mégis mi történt Zetelakán, amitől olyan idegesek lettek? - Háromszáz gyermek volt besorolva a templomi énekkarba, százötven leányka s százötven fiú. Ezzel szemben a kommunista ifjúsági szervezetben volt összesen tizenkét cigány. Ezt a tényt elég nehezen viselték. Egyszer, mikor valami ünnepségük volt, mi nem mentünk el, hanem anyák napját tartottunk. Ez aztán olaj volt a tűzre. Jött a Securitate, fenyegetett, de akkor még kislegények voltak, enyhébb volt a helyzet, mint később, csak azt ajánlották, hogy takarodjunk a faluból. Mondtuk, hogy elmegyünk mi, de akkor hozzák haza a plébánost. Na, kezdtünk egyezkedni, végül szavukat adták, ha eltakarodunk, visszajöhet a plébános. Azonban ahogy teltek a hetek, egyre jobban fenyegettek. Végül odáig jutottunk, hogy szeptember elején a búcsút még végigcsináltuk, de aznap éjjel ki kellett lopóznom a faluból. Hiába, mert a fenyédi hídnál már várt a Securitate. Mondtam nekik, rendben van, nem jövök vissza, de hol a plébános. Azt mondták, a szavukat megállják. Akkor még volt szavuk! Uram Isten, most, hogy így belegondolok... Még volt szavuk... Három nap múlva valóban hazaengedték. - Önnel mi történt? - Fogarasra neveztek ki plébánosnak. Nagy harc kezdődött akkoriban. Megszervezték a békepapságot és az összes vezető papot, meg az alacsonyabb beosztásúak közül a leggerincesebbeket lecserélték, mit is mondjak... papokról nem szabad rosszat mondani, de olyan kicsi utolsó falvaknak a tanulatlan papjaival, akik sokszor erkölcsileg is támadhatók voltak. Ezeket a legfőbb helyekre tették, és ezzel megkezdődött az úgynevezett békeharc. 1951. augusztus 20-án, Szent István napján elhurcoltak minket, szerzeteseket Máriaradnára, oda zártak be a kolostorba. Olyan világ volt akkor, hogy úgy feküdtünk le, nem tudtuk, mire kelünk. Onnan háromfelé osztottak minket, de engem ott tartottak, mint harangozót és kántort. Egy hét múlva elvitték a Maros túloldalán lévő Lippa főesperesét, s a gyulafehérvári illetékesek engem neveztek ki a helyére. Így lett belőlem egyszerre főesperes is, harangozó is. Mikor 1953-ban meghalt Sztálin, jöttek a hatóságtól, hogy harangozzunk, de egyedül nem győztem, erre küldtek három milicistát, azokkal három napig húztuk. Mikor aztán bevégeztük, mondtam nekik, hogy máskor is szívesen látjuk őket ilyen esetben. - Értették a szellemességet? - Nem értették, ezek bunkók voltak egytől egyig, ugye. - Érződött valami változás Sztálin halálával? - Gondoltuk, hogy változik valami, mert az utóda, Hruscsov hirdette a békepolitikát, a nyugatiak ujjongtak, örvendeztek, a Petőfi-körben pedig szervezkedett a budapesti értelmiség. Mi meg egy fiatal aradi pappal, aki igen jó szónok volt, özszeállítottunk egy keresztényszociális alapon álló pártprogramot. Mikor megmutattam egy volt képviselő barátomnak, elsápadt, és csak annyit mondott, hogy ő ezt nem látta, azonnal semmisítsem meg. Akkor döbbsentem rá, hogy nem is olyan gyerekjáték dolog ez. Aztán bekövetkezett az 1956-os szabadságharc, attól kezdve mi a rádiókészüléket két héten át éjjel-nappal el nem hagytuk. Ujjongtunk, ujjongtunk, hogy aztán november 4-én sírjunk. S utána hallgattunk, hallgattunk, hallgattunk. S titkolódtunk. - Mi lett a párttal? - Valaki egy évvel később eldicsekedte, hogy itt is lehetett volna valami, így tartóztattak le minket. Engem 1957. december 4-én vittek el. Nagyon sokan voltunk benne, egészen kiterjedt szervezkedés volt, úgy volt megszervezve, hogy nem is tudtunk egymásról. A per

anyaga 30-40 ezer oldalra tett ki. A vallomásomat szó szerint meg kellett tanulni tizenkét pontban. A tárgyaláson, mikor a tizenkettedik ponthoz értem - az volt a lényeges -, a hadbíró kérdésére azt mondtam, hogy nem. Az fölugrott, de hogy attól mit kaptam, te Úristen, nem jó arról beszélni. Macskássynak hívták, emlékszem, én temettem el. A többiek elvitték a börtönbe, s engem otthagytak Temesváron a pincében három hónapig. Életem legszörnyűbb időszaka volt. Egyedül voltam, mellettem húsz üres cella, három ór vigyázott reám. Szerencsére a Jóisten úgy rendelkezett, hogy megbolondultam átmenetileg. Teljes idegösszeroppanást kaptam. Erre átvittek engem is az aradi börtönbe. Boldog voltam, hogy végre emberek közé kerültem. Megkezdődött az életfogytiglan. A Duna szigetén lévő munkatáborban őserdőt irtottunk, és oda kukoricát vetettünk. Úgy kellett kapálnunk naponta 2800 métert, hogy ha ott maradt egy szál fű, azt a fogunkkal kellett kihúzni. 1964-ig tartott, akkor elengedtek mindnyájunkat. Az utolsó barakkot én söpörtem ki. - A következő évben hatalomra került Ceausescu. Változott ezzel valami? - Mondanék valamit. Engem a fogság utolsó napjaiban bedobtak egy másik táborba - több is működött a szigeten -, ahol csupa régi vasgárdisták voltak. Azok vigasztaltak, hogy ne sírjon, atya, mi jövőnk most uralomra - azt hitték, román pap vagyok. Voltam már börtönben ülő vasgárdistákkal, de hogy így ujjongjanak, olyat nem láttam. Egy év múlva értettem meg, mikor jött Ceausescu. Akkor vett igazi lendületet a románosítás, ami már 1957-ben elkezdődött, mikor lefejezték a magyar értelmiséget, megszüntették a magyar egyetemet - ez az állapot mai napig nem változott -, és a magyar kommunistákat is börtönbe tették. Vad nemzeti kommunizmus volt virágzóban. Ez teljesedett ki Ceausescu idején, ő szervezte meg igazán a Securitatét, tökélyre vitte minden szempontból. - Önnek mi lett a sorsa szabadulás után? - Temesváron kineveztek az ország utolsó plébániájára, ahonnan a magyar határ már csak három kilométerre volt. Áthallatszott Battonyából a harangszó, de a határt nem láttam tizenkét év alatt, amíg ott voltam, mert még a közelébe sem szabadott mennem. Nagyon boldog életet éltem, örvendtem, hogy amikor a szomszéd községbe megyek sárban, csizmában, nem jön a sarkamban senki, hogy sietni, sietni. Aztán 1977-ben véletlenül kineveztek Kolozsvárra, addigra már elfelejtették, ki voltam, kicserélődtek közben a szekusok. Pár év után azonban letartóztattak, a nyakamba varrták a spekulációt. - Ez volt a szokásos ürügy? - Az volt, sokakat letartóztattak így, de én valóban rózsafüzérgyáros voltam titokban. A pincében gyártottam éjszakákon keresztül rózsafüzért. Az egész ország hozzám járt, mert sehol az égvilágon nem lehetett kapni. Egy évig folyt a per, hiába próbált a püspök kimenteni, nem lehetett. Már a Securitatén megmondták előre, mennyire fognak ítélni. A magyar írók s a magyar politikusok mind fölemelték a szavukat mellettem, mert hát Kolozsváron akkor valaki voltam. De hiába, még Fazekas minisztert, a jóakarómat is leváltotta Ceausescu. Bekerültem a szamosújvári börtönbe 23 anyagiilkos közé. Onnan elkerültem a bukaresti börtönbe, ott összeveszttem Románia bokszbajnokával. Jól megvert. - Min vesztek össze? - Elvette a párnámat, tessék elképzelni. Elvette a szalmapárnámat, s én próbáltam visszavenni, s olyan pofont adott nekem, hogy elég volt. A többiek akkor súgták meg, hogy ez kicsoda, ne okoskodjak vele. Mikor kimentünk pokrócot rázni - senki sem mert odajönni nekem segíteni - ő odajött, s azt mondta, atya, segíték én magának. Attól kezdve senki nem mert hozzám nyúlni, akkora nagy tekintélyem lett. Bokszbajnok volt a barátom. Furcsa dolgok történtek. Egyszer jött két ezredes egy Volgával értem. Gondoltam, most szabadulok, visznek haza, díszkapu vár Kolozsváron. Erre bevitték a szeku országos központjába. Ez olyan volt, mint Budapesten az Andrássy út 60. (Nevet.) Sok minden következett ott, levetkőztetés, meg minden, nem akarom elmondani. Kérdeztem tőlük a kihallgatáson, hogy talán a rózsafüzér veszedelmesebb, mint az atombomba? Azt mondta, hagyjunk békét a rózsafüzérnek, halálra

van ítélve kémkedésért. Na, gondoltam, ennek a fele se tréfa, de nem tudtam elképzelni, mi lehet. Kértem az Úristent, világosítson meg, hogyan tudnék védekezni. Kilencedik napon eszembe jutott, mit vélhettek ők kémkedésnek. Ellenőrizték, amit mondtam, mindent igazoltak, három nap múlva szabad voltam, mehettem vissza a bukaresti börtönbe. Akkor már hatvanéves elmúltam, el kellett volna engedjenek, de a börtön igazgatója nem merte alkalmazni rám a törvényt, visszaküldött a börtönszigetre. Ott betettek a legszörnyűbb helyre, a kivégzendők közé. Az ottani parancsnok egy öreg főtörzsőrmester volt, ráismertem. Ő mentette meg az életemet 1957-ben egy másik börtönben, mikor olyan beteg lettem, hogy már búcsúztattak. Akkor bedobott néhány tablettát a cellámba. Mikor most megkérdezte, miért vagyok ott, azt válaszoltam, azért, hogy a 25 évvel korábbi jószágát meg tudjam köszönni. Olyan jelentést írt rólam, hogy egy hét múlva már Somlyón voltam - éppen augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján. Akkor lettem végleg szabad - 1982-t írtunk. - Ceausescu bukására hogyan emlékszik? - Dézsen voltam abban az időben. Mikor elindult a tüntetés, Bőjte Csaba meghúzta a harangot. Az egyik atya kétségbeesve rohant hozzám, hogy sem az ortodoxoknál, sem a reformátusoknál nem harangoztak, csak nálunk, ebből baj lesz. Na, gondoltam, én úgy megpofozom ezt a fiatal legényt, de úgy... Hát kérem, nem pofoztam meg, mert jólesett. Estére már tudtam, hogy Ceausescu megbukott, azért nem pofoztam meg, ha nem, megpofoztam volna. Ez a Csaba beállt a tüntetők közé, s akkor a világi fekete ruháját átváltoztatta barnára. Mikor a térre értek, a munkások a nagy lelkesedésben feltasztították a városháza erkélyére, hogy beszéljen. De akkor ő még nem tudott jól románul - most már jól tud -, hát elkezdte a Páter nostrut, a Miatyánkot. S akkor a rendőrök térdre mind. Ilyet még nem látott a szocializmus. Utána kérte, hogy akik tudnának magyarul, azokkal mondjuk el magyarul is. Erre az egész nép elmondta magyarul is. Első eset volt, hogy nyilvánosan elhangzott ez az imádság. - Mi tölti ki az életét, mióta 75 évesen nyugdíjba ment? - Kilenc éve itt vagyok, azóta nincsen más célom, mint felújítani a szárhegyi kolostort, fészket csinálni az eljövendő nemzedéknek. A Jóisten megsegít.

Írta: Boros Károly Fotó: Veres Nándor

DEMOKRATA

2010.10.31. Napvágás - A jelenlegi illegitim alkotmányunkról + **portré Ervin atyával**

<http://szentkoronaradio.com/napvagas-0>
